

Vstopamo v 40. letnico ustanovitve stranke Slovenske skupnosti na Goriškem in v deželi FJk

Julijan Čavdek

Za zgodovino slovenskega samostojnega političnega nastopanja bo leto 2015 imelo poseben pomen. Praznovali bomo namreč dve obletnici, ki sta neposredno povezani s političnim udejstvovanjem Slovencev v FJk oziroma tistega dela naše narodne skupnosti, ki si danes, po štirih desetletjih neprekinjenega delovanja, še vedno prizadeva, da bi lahko bili Slovenci skupen, enoten in samostojen politični subjekt v odnosu do italijanskih državnih, deželnih in krajevnih institucij.

Prva pomembna obletnica bo prihodnjega 15. februarja, ko bo poteklo natanko 40 let, odkar so se istega dne leta 1975 zbrali goriški Slovenci v prostorih takratnega Katoliškega doma v Gorici in imeli ustanovno zborovanje goriške Slovenske skupnosti. Konkretno je šlo za izstop Sloven-

skega ljudskega gibanja, katoliškega dela stranke, iz Slovenske demokratske zveze in za ustanovitev stranke po modelu, kakršen je že obstajal na Tržaškem. Ob koncu razprave so udeleženci srečanja odobrili statut nove politične organizacije in določili, da bo občni zbor 1. marca 1975. Ustanovno zborovanje je tudi naslovalo solidarnostno pismo koroškim Slovincem in vsem delavcem goriške pokrajine, ki so bili odpuščeni iz službe. Na zborovanju je bil prisoten tudi deželni svetnik SSK Drago Štoka.

Naslednjega 1. marca 1975 je torej že zasedal prvi občni zbor, ki je v svoji sredi izvolil vodstvo goriškega dela Slovenske skupnosti. Novonastala stranka je prevzela politično dediščino Slovenske demokratske zveze, ki je delovala od leta 1947 naprej in prav tako zagovarjala samostojno politično nastopanje Slovencev ter demokratičen in večstrankarski sistem. Sejo je v imenu pripravljalnega odbora uvedel Marjan Terpin, za predsednika občnega zbora je bil izvoljen Mirko Špacapan star., za zapisnikarja pa Emil Valentinčič. V imenu Slovenske skupnosti, ki je delovala na Tržaškem, je pozdravil Antek Terčon, ki je ob priliki izrazil željo, da bi se SSK razširila od Milj do Trbiža.

13. marca 1975 je potekala prva redna seja goriškega pokrajinskega

sveta SSK. Sejo je vodil najstarejši udeleženec Ivan Princič iz Krmina. Za prvega predsednika sveta goriške Slovenske skupnosti je bil izvoljen Andrej Bratuž, podpredsedniško mesto pa je bilo zaupano prof. Radu Bednariku. Nekoliko bolj živahno je bilo pri izvolitvi tajnika, ki je v tretjem poizkusu postal Damjan Paulin, medtem ko je podtajniško mesto dobil Marjan Terpin. Po sestavi odbora sveta Slovenske skupnosti je razprava prešla na vsebinski del, ki je imel pri prvi točki vprašanje slovenskega šolstva oziroma šolskega okrožja. 13. marca pa je zasedalo prvo pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti na Goriškem.

15. februar je torej eden izmed pomembnejših datumov naše novejšje politične zgodovine, ker pomeni nov, prelomni trenutek v načinu delovanja, po drugi strani pa je bil to korak, ki je odprl pot do deželnega nivoja samostojnega političnega nastopanja. Na Tržaškem je namreč Slovenska skupnost že delovala, a je bila omejena na pokrajinski okvir. Nastanek SSK na Goriškem pa je pomenil, da je SSK dobila možnost širšega, deželnega okvira. To se je tudi zgodilo 24. maja 1975, ko je v Devinu potekal prvi deželni kongres SSK, kjer sta se goriški in tržaški del povezala v deželno politično stranko Slovencev v FJk.

*Slovenska skupnost
vošči osem svojih članom,
izvoljenim predstaviteljem,
somišljenikom in prijateljem
vesel, doživet
in blagoslovljen Božič
v novem letu pa veliko
osebnega uspeha
in uresničenih želja,
pa skupnega dela v korist
slovenske narodne
skupnosti v Italiji.*

6. Božični dobrodelni koncert v spomin na dr. Mirka Špacapana

Otroški pevski zbor
SKPD Francišek B. Sedej
Vodi Martina Hlede

Trio Lavrenčič
Violina in violončelo

Sanja Vogrič
Gledališka skupina O'Klapa
Recitacija

Oktet Vrtnica
Umetniški vodja
maestro Marko Munih

Slavnostni govornik
Marij Čuk

Sobota, 10. januarja 2015, ob 20.30
v cerkvi sv. Ivana v Gorici

Dobrodelni izkupiček bo namenjen neprofitnemu društvu "Paliativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno" iz Vidma, ki nudi pomoč pri paliativni negi za onkološke bolnike.

Na avtonomiji naših Občin ne sme biti popuščanja!

Igor Gabrovec

V avli deželnega sveta je počasi usihala razsvetljava, kolegi so tu pa tam zbirali razpršene papirje, jih metali v koš, vratarji so že gledali na uro. Bilo je pozno zvečer srede, 26. novembra, ko je Deželni svet z zaključnim glasovanjem odobril tako imenovano »reformo« krajevnih uprav, z uradnim nazivom »*Riordino del sistema Regione-Autonomie locali nel Friuli Venezia Giulia. Ordinamento delle Unioni territoriali intercomunali e riallocazione di funzioni amministrative*«. Zakon, ki zadeva pretežno Občine, neposredno pa posega v ostale javne uprave s pretakanjem pristojnosti med že dolgo komisarsko vodenimi gorskimi skupnostmi, ukinja-jočimi se Pokrajinami, samo Deželo in, seveda, Občinami. Ko sem zapuščal dvorano deželnega parlamenta, se mi je pogled še za hip zadržal na digitalnem zaslonu, kjer je kraljeval grb naše dežele, ob njem pa napis, da je konec zasedanja. Na istem zaslonu se je malo pred tem bilo prižgalo 23 zelenih lučk, dve beli, ostalo so bili sivi kvadrati. Sivina kot prisposoda odsotnosti. Triindvajset na devetinštirideset, kolikor nas premore deželni svet.

Triindvajset kolegov in kolegic iz vrst levosredinske koalicije je torej podprlo zakon. Dva vzdržana sta kolega iz mešane skupine. Prestali del politične opozicije je bil že pred nekaj urami zapustil dvorano iz protesta, češ da naj bi prišlo do nekkih proceduralnih napak. Kasneje se je izkazalo, da je bilo, proceduralno gledano, vse v redu.

Rešilna bilka v preprostem amandmaju

Korak nazaj. Le malo pred zaključnim glasovanjem se je na istem zaslonu prižgalo 18 rdečih lučk, le ena zelena, ostalo turobno sivo. Opozicije že ni bilo med nami, marsikdo od kolegov večine pa se je bil odločil, da kazalca ne spusti na noben gumb. Z 18:1 je tako deželni svet odklonil moj po-

pravek, ki bi zakon preprosto uskladil vsaj z mednarodnimi sporazumi. Popravek je predvideval, da bi dvaintridesetim občinam, v katerih je na osnovi določil zaščitnega zakona priznana zgodovinska prisotnost slovenske narodne skupnosti, priznali pravico, da se svobodno odločijo, ali naj sploh pristopijo k Unijam, ne da bi bile zaradi tega prikrajšane na finančnih dotacijah ali doživljale kakršnokoli obliko oškodovanja. Mislim, da je to edina oblika, da našim izvoljenim občinskim upraviteljem in skupnostim, ki jih izražajo, Dežela prizna pravico in dostojanstvo, da se ohranijo kot aktiven in suveren subjekt razvoja v prostoru. Zadeva je še posebej žgoča na Tržaškem, kjer je ponovno na pohodu zamisel o institucionalni tvorbi, ki zelo spominja na večkrat že odklonjeno metropolitansko oz. mesto občino Trst. V očeh moramo imeti še najprej majhne občine, ki lahko pri povezovanju z znatno večjim partnerjem zlahka potegnejo krajši konec! To smo kot deželni svetnik in prav tako kot Slovenska skupnost zahtevali na vseh soočenjih, prej v okviru koalicijskih pogovorov in nato vse do končnega glasovanja v deželnem svetu. Ker so mednarodni sporazumi iz povojnih let svetinja, na kateri sloni ves sistem norm v korist tako Slovencev v Italiji kot tudi Italijanov na območju nekdanje Jugoslavije, se pravi v Sloveniji in na Hrvaškem.

S šibkostmi prepojena reforma

Zakonski osnutek odbornika Paola Panontina je od vsega začetka sprožil kar nekaj pomislekov in dilem je bilo skoraj toliko, kolikor je bilo členov. Pa vendar je bila deželna politična večina s predsednico na čelu odločena, da igro izpelje do konca, in to za vsako ceno. Zato smo se kot slovenska stranka sila razmer prvenstveno osredotočili na vprašanja zaščite individualnih in skupinskih pravic naše skupnosti.

Že bežni pregled časopisne kronike priča o mojih in naših prizadevanjih, da bi se okoli teh zahtev strmile vse politične komponente, kar jih premoremo, Poskus v tem smislu sta bili tudi srečanja s slovenskimi izvoljenimi upravitelji na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji. Namenoma smo dvignili temperaturo soočenja in v razpravo odkrito in zavestno vključili tudi matično domovino, ki je poklicana, da z nami bdi tudi nad spoštovanjem mednarodnih sporazumov. O vsebini novega deželnega zakona, ki na novo riše vlogo Občin, njihovo povezovanje v nove enote in odnose slednjih z ostalimi institucionalnimi organi, smo se seveda najprej soočali znotraj deželne vladne večine, nakar je bilo – vsaj kar se mene tiče –

ključnega pomena, da smo skupaj razmišljali kot slovenski izvoljeni javni upravitelji.

Kmalu pa je bilo jasno, da se bo krog sklenil drugače in da bomo po vsej verjetnosti obviseli zunaj njega. Zato me je zelo zaskrbljalo, ko smo začeli slišati in brati stališča, da je opozarjanje na pravice slovenske narodne skupnosti tudi odnosno z reformo javnih uprav nepotrebno »dviganje prahu, ki naj ga burja čimprej odpihne«. Prav tako me je zaskrbljalo omalovaževanje vloge Slovenije, katere »vmešavanje« je iz dneva v dan postajalo vedno bolj moteče. Pa vendar je ravno »dviganje prahu« privedlo do tega, da se je sama deželna vlada odločila, da izoblikuje neke prve osnovne popravke glede upoštevanja določil zaščitnega zakona, ki zadevajo jezikovne pravice v odnosu do nastajajočih medobčinskih združenj.

Ne le jezikovne pravice!

Jasno in glasno smo opozorili na dejstvo, da pri tej reformi niso v igri le jezikovne pravice, temveč da gre za zaščito načela o suverenem soodločanju o upravljanju teritorija, ki ga naseljujemo že vsaj poldrugo tisočletje. Občine iz seznama dvaintridesetih, na območju katerih je priznana in zaščitena slovenska narodna in jezikovna skupnost, odigravajo posebno vlogo pri ohranjanju in razvoju naše identitete, naše narodne biti, ki se ji ne moremo in ne smemo odpovedati. Tistim, ki minimizirajo prehod kompetenc z občinske na medobčinsko raven, je jasno odgo-

‘Slovenem prijaznih’ občinskih navez. Prav tako je bil sprejet popravek, ki ga je formalno predložil odbornik Panontin, ki nastajajoča Združenja občin obvezuje, da prevzemajo vse obveze iz 8., 9., 10. in 21. člena zaščitnega zakona, ki med drugim urejajo vidno dvojezičnost in pravico do uporabe slovenskega jezika v javni upravi.

Na koncu grenak priokus ...

Prepričan sem, da moramo zakon čimprej revidirati in hočem verjeti, da je levosredinska koalicija tega zmožna. Tako kot je predstavlja hud vulnus v naš pravni red in v dojemanje vloge tega prostora in skupnosti, ki na njem živijo. Zakon je bil sprejet brez mojega glasu.

Priznam pa, pa me je pri vsej tej zgodbi najbolj prizadel in zbolel »prijateljski ogenj«. Ponovno nismo znali, nismo zmogli ali nismo hoteli nastopiti enotno kot Slovenci. Bolelo me je, ko sem tudi v deželni zbornici popolnoma osamljen zagovarjal svoj zadnji in ključni popravek, ki je cilj k zagotovitvi popolnega in nespornega spoštovanja mednarodnih sporazumov na področju varstva narodnih manjšin v okviru organizacije javne politične uprave. Kaj je kdo povedal in zagovarjal v avli, pa pričajo zapisniki in videoposnetki, ki so dosegljivi tudi na spletu. Bolelo me je, ko je prav slovenski kolega mednarodne sporazume prikazal kot zastarele in Sloveniji mimogrede očital, da jih je

voril sam tržaški župan Roberto Cosolini, ko je na avdiciji v deželnem svetu brez slepomišljenja pošteno priznal, da se na nova ustanovljena združenja dejansko prenese bistvo Občin.

Slika na obsežnem območju od Milj do Trbiža se zelo razlikuje, saj gre za teritorije, ki jih opredeljujejo različne družbeno-gospodarske in zemljepisne danosti, različen zgodovinski razvoj sodelovanja na medobčinski in čezmejni ravni, različne izkušnje in različna stopnja uveljavljanja pravic iz zaščitnega zakona. Očitno pa smo zahtevali preveč.

Kaj je bilo doseženo?

Zakon bi lahko bil torej še slabši. Na moj predlog je bilo sprejeto določilo, da dvaintridesetim občinam z zaščitnega območja od Milj do Trbiža pri 'risanju' Občinskih združenj izrecno priznava možnost odstopanja od dveh osnovnih kriterijev, se pravi ozemeljske kontinuitete in številčnih parametrov glede obsega prebivalstva, kar nudi bistveno večji manevrski prostor za sklepanje

sama kršila za časa ustanovitve nove občine na primorski obali.

Ob neki priložnosti sem zapisal, da se je v tej zgodbi marsikdo potuhnil, marsikdo se je v vseh teh mesecih res skrival. Skrili so se na primer vsi tisti, ki so ob prebiranju zakona besneli, godrnjali ali vsaj izražali resno zaskrbljenost, a si potem niso upali tega na glas povedati svojim strankarskim veljakom in v končni fazi nečastno klonili diktautom.

Tistega pozno novembrskega večera sem zapuščal Palačo z mešanimi občutki, nekaj med jezo, žalostjo in razočaranjem. S prijaznim nasmehom sem pomahal varnostniku, ki mi je odzdravil s hecno vojaško gesto. V bližnjem baru so kolegi glasno in radoživo nazdravljali komaj sprejetemu zakonu. Sam pa nisem imel razlogov, da bi se jim pridružil. Pomislil sem, da je bila bitka tokrat izgubljena, vojna pa je lahko še dolga. Sedel sem v avto in se vrnil na svoj Kras. Še vedno sem prepričan, da bomo nekega dne tam gor vendarle našli skupen jezik.

Besedilo zakona lahko dobite na spletnih straneh Slovenske skupnosti:

<http://www.slovenskaskupnost.org/glasilo/list>
ali v tiskani obliki v pisarnah stranke.

Na naslednji povezavi pa si lahko ogledate nekatere posnetke iz razprave zakona:

https://www.youtube.com/channel/UCOBUmbr_N_X5a1ZJhgm6PeA

Reforma krajevnih uprav lahko predstavlja katastrofo za samostojno politično nastopanje manjšine

Peter Močnik

S prisilnim združevanjem izgine avtonomija upravljanja manjšine na njenem naseljenem ozemlju in se razvedeni njena prisotnost, saj pride do nujnega združevanja tudi z večjimi občinami izven območja zaščite.

V novih upravah je tudi možno odstopanje od zaščitnih norm po zakonu 38/2001, saj ni gotovo, da lahko deželna norma dopolnjuje državne. Ustavno sodišče ne gre v to smer.

Posledica te reforme bo postopno izginotje današnjih uprav in manjšinskih izvoljenih predstavnikov v njih, predvsem naše stranke, ki se ne bo nikoli več prebila do županskega mesta oziroma vodilnega mesta v zvezi občin. Župani bodo le simbolično prisotni, svetniki in odborniki postanejo odvečni, zato enostavno ne bo ljudi, ki bi samo dajali svoja imena za nepotrebne funkcije.

Gre za usodni udarec manjšini in naši stranki, speljan brezglavo in trmasto, proti vsem racionalnim razlagam in utemeljitvam, z jasno politično računico.

Rešitev za Trst, z darilom 15-ih članov za občino Trst proti 10-im članom vseh ostalih občin v tržaški pokrajini, v nasprotju z logiko ustavne razsodbe za pokrajinske volitve,

dokazuje, da bo v Trstu ponovno na vladi desnica, ki bo enostavno popravila z nami, saj lahko izrazi voljo, da združi funkcije z ostalimi, nekaj pa takoj dobi. To je danes pripravila levosredinska koalicija. Na terenu so jasni znaki, da si na desnici v Trstu že mane roke in samo čakajo poraz sedanjih županov Trsta in morda tudi Milj. V Gorici je podobno, da ne govorimo o Benečiji, Reziji in Kanalski dolini.

Slovenija je reagirala in podprla zahteve SSK, saj je predlagala dodatni sprejem naših popravkov in tako opozorila na kršitve mednarodnih sporazumov. Proti predlogu SSK je za PD nastopil Stefano Ukmar, kar dokazuje, da gre za politični obračun na škodo slovenske stranke. Tudi paritetni odbor je omenil potrebo, da se uresniči 16. člen evropske konvencije o manjšinskih pravicah, ki prepoveduje razvedenitev manjšinske prisotnosti preko spremembe uprav, kjer je manjšina prisotna. Očitno zaman.

Ob tem se krši tudi 7. člen posebnega statuta Londonskega sporazuma, ki ga je potrdil 8. člen Osimskega sporazuma, že omenjeni 16. člen Konvencije sveta Evrope o varstvu manjšin, 14. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah, poleg 6. člena ustave, 28. člena zakona 38/2001 ter osnovni razlog za posebno avtonomijo Dežele FJK po ustavnem zakonu 1/1963 ter prepoved zmanjšanja zaščite iz zakona 38/2001.

SSK je ponudila izhod, ki ga večina ne mara, zaradi svojih računov, ki z manjšinsko zaščito nimajo nobene veze, oziroma so ji nasprotne, a se odbor in večina za to ne zanimata, kljub posebni avtonomiji dežele zaradi prisotnosti naše manjšine. Še dodatni udarec posebni avtonomiji, ki je itak pod udarom.

Prizadevanja za obnovitev rajonskih svetov v Gorici. Štirje bivši predsedniki pisali goriškemu županu

Julijan Čavdek

Bivši predsedniki štirih goriških rajonskih svetov Walter Bandelj (Podgora), Marjan Brescia (Štandrež), Lovrenc Peršolja (Pevma-Štmaver-Oslavje) in Giorgio Stabon (Ločnik) so naslovili pismo na župana Ettoreja Romolija, v katerem so zahtevali, da se ponovno ustanovi šest mestnih okrožij-rajonov z novo razmejitvijo na podlagi deželnega zakona št. 1/2011 in da se pri tem uresniči določilo 2. odstavka 1. člena istega zakona, ki upošteva prisotnost slovenske manjšine in furlanske skupnosti. Prošnjo so podkrepili z ugotovitvami, da se je od marca 2012, po ukinitvi rajonskih svetov, splošno stanje v goriškem predmestju poslabšalo. V predmestnih predelih goriške občine prihaja to najbolj do izraza, saj so ostali brez tiste vsakodnevne pozornosti, ki jo je zagotavljalo delovanje rajonskih svetov in še posebno njihovih predsedni-

membna v tistih predelih, kjer živijo Slovenci oziroma Furlani. Prav pri tem se je pojavilo tudi pomembno vprašanje nove razmejitve. Vendar če upoštevamo, da je bil zakonski popravek Igorja Gabrovca sprejet prav zaradi prisotnosti Slovencev in Furlanov, bo moral zaris upravnih meja šestih rajonov potekati na tej osnovi.

Določilo v 1. odstavku 45. člena deželnega zakona 21/2003, ki je sad prizadevanja podpredsednika Deželnega sveta FJK in deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca, daje Gorici nove možnosti. To določilo upošteva prisotnost slovenske manjšine in furlanske skupnosti ter posledično zmanjšuje kriterij števila prebivalstva na posamezen rajonski svet. In če je zakon 1/2011 dajal občini Gorica možnost, da ohrani le štiri rajonske svete, jih z novim določilom lahko ponovno ustanovi do šest. Seveda, če vlada pri tem primerna politična volja.

Zadeva je sedaj prešla v politično pristojnost goriških občinskih mož, v prvi vrsti na sedanji odbor, ki ga vodi župan

kov. Nikakor pa temu ne bodo kos nova krajevna združenja, ki jih goriška občinska uprava predlaga kot nadomestilo. Največjo težavo predstavlja vprašanje uporabe prostorov bivših rajonov, za kar bi bilo na podlagi zakona o stabilnosti potrebno plačevati visoke najemnine. Tudi rešitev, da bi se združenja vpisala v deželni seznam »ONLUS«, ni prepričljiva, saj sta s tem v zvezi predvidena poseben postopek in zahtevnejše upravljanje.

Posledično se poraja vprašanje, zakaj naj ne bi zgoraj omenjena združenja zadovala. Bistvena razlika je v tem, da imajo predsedniki in svetniki rajonov status javnega upravitelja. Rajonski sveti imajo tudi veliko večje pristojnosti od združenj. Med najvažnejšimi je npr. posvetovalna pristojnost nad regulacijskim načrtom in z njim povezanimi spremembami, kar zagotavlja teritoriju določeno upravno avtonomijo, ki je še posebno po-

Ettore Romoli. Občina Gorica ima z zgoraj omenjenim zakonskim določilom zagotovljeno pravno podlago in s pismom štirih bivših predsednikov rajonskih svetov ima tudi jasno izraženo zanimanje s strani teritorija.

3. decembra 2014 se je sestala občinska komisija za statut in pravilnik ter obravnavala zgoraj omenjeno pismo štirih bivših rajonskih predsednikov. Na seji sta nastopila tudi občinska svetnika SSK Walter Bandelj in Marilka Koršič, čeprav nista formalno člana občinske komisije. Izpostavila sta veliko razliko med pristojnostmi rajonskih svetov in združenj. Rajonski sveti zagotavljajo prav gotovo večjo demokratično predstavnost, ker so člani v njih izvoljeni. Njihova pomembna vloga pa je, da spodbujajo občane k vsakodnevni skrbi za lasten teritorij, česar je na žalost vedno manj

Igor Tomsič novi sekcijski tajnik SSK v Sovodnjah ob Soči

25. novembra se je odvijal kongres sekcije SSK za Sovodnje ob Soči. Iz njega so izšle pomembne organizacijske in programske novosti, ki bodo spremljale krajevno politično delovanje slovenske stranke v naslednjih treh letih. Kongresno omizje je vodil načelnik svetniške skupine SSK v sovodnjanskem občinskem svetu Julijan Čavdek, ki je udeležencem orisal splošno stanje krajevne sekcije od letošnjih volitev do današnjih dni. V prvem delu se je Čavdek osredotočil na delovanje svetniške skupine SSK v občinskem svetu, v nadaljevanju pa je izpostavil potrebo, da se okrog nje ustvari skupina ljudi, ki bi skrbela za stalno informiranje glede potreb na teritoriju ter za sooblikovanje političnih smernic v razmerju do delovanja občinske uprave.

Tako sestavljeni novi odbor bo imel tudi glavno nalogo, da pridobi nove člane. Čavdek je prisotnim tudi orisal zelo zaskrbljujočo prihodnost za slovenske občine zaradi nove reforme krajevnih uprav, ki jo je pripravil deželni odbornik Panontin. Kot zadnjo, a obenem najvažnejšo točko, je izpostavil izvolitev novega sekcijskega tajnika in pri tem predstavil kandidature Igorja Tomsiča. Sledila je živahna razprava, ki je zaobjela različne tematike, od vprašanja prihodnosti občin, nevarnosti krčenja demokracije do potrebe, da SSK aktivno deluje med občani. Razprava se je zaključila z glasovanjem, s katerim je bil Igor Tomsič

soglasno izvoljen za novega tajnika. Pri tem so se vsi skupaj tudi zahvalili dosedanjemu tajniku Kristianu Tommasiju, ki ostaja v odboru sekcije. Novi odbor sovodnjske sekcije SSK sestavljajo štiri občinski svetniki Julijan Čavdek, Igor Tomsič, Gemma Kovic in Tatjana Devetak, pridružili pa se jim bodo še Martina Šolc, Branko Černic, Kristian Tommasi in Matjaž Ulian. Kongres sovodnjske sekcije SSK je tudi določil delegate za goriški pokrajinski kongres SSK; slednji so Benjamin Černic, Nerina Devetak, Martina Šolc in Kristian Tommasi, delegati pa so po statutu tudi štiri občinski svetniki.

Upravno politično delovanje v občini Devin Nabrežina

Edvin Forčič

7. maja 2012 je na občinskih volitvah v občini Devin-Nabrežina po 10 letih desnosredinske uprave spet zmagala koalicija leve sredine. Stranka Slovenske skupnosti se je ponovno uveljavila. Za župana je bil izvoljen domačin Vladimir Kukanja.

Zastavili smo si veliko načrtov na podlagi izzivov, ki so in še prihajajo iz teritorija devinskonabrežinske občine. Predvsem smo si prizadevali za naložbe v naših vaseh kot tudi za reorganizacijo služb in uradov v občinski upravi sami. Bivši župan Giorgio Ret se je hvalil, da nam je pustil pozitivno bilanco. Kmalu zatem pa smo doživeli mrzlo prho: finančna kriza in prepoved uporabe sredstev iz poglavja, od koder se financira investicije in javna dela. Tako imenovani pakt stabilnosti je močno okrnil naše projekte, saj je dejansko vsako delo zastalo, tudi če je bil marsikateri načrt dela, kot npr. preureditev nabrežinskega trga, že prej sprejet.

Uspeli pa smo izpeljati varianto št. 27 in št. 28 regulacijskega načrta in tako rešili nekaj resničnih potreb naših soobčanov upoštevajoč zlasti potrebe mladih za stanovanjske objekte. Za-

radi novih obdavčitev na zazidljive parcele pa smo na prošnjo marsikateriga občana spremenili namembnost le teh in jim vrnilo prvotno kategorijo kmetijskega območja.

Reorganizacija uradov je bila kislo jabolko, v katerega smo ugriznili. Prejšnja uprava si tega ni upala ali želela narediti. Kot pomenljiv premik bi navedel davčni urad, kjer smo premaknili odgovornega za službo, posodobili *software* s svežimi podatki in delno ukinili pogodbo z družbo Equitalia. Ugotovili smo tako tudi nekaj davčnih utaj, ljudem pa mi pošiljamo brezplačne obrazce f24. S tem seveda tako zavezanci kot uprava prihrani, ker ni dodatnega stroška z

družbo Equitalia. Žal se je zataknilo pri dvojezičnosti, saj so se obrazci pojavili v izključno italijanski obliki. To pomanjkljivost bomo odpravili že z naslednjimi.

Izredno smo se potrudili, da bi naši občani plačevali čimnižje davke. Količnike davka IMU smo določili na najnižje možne promile in določili popuste za otroke, obnem pa spremenili kategorijo druge hiše v lasti, če v njej živijo lastnikovi sorodniki v prvem kolenu. Odločili smo se tudi za olajšave fizično prizadetim in ostarelim, ki se nahajajo v domu. Po državnem zakonu naj bi tem, ki živijo v domu za ostarele, upoštevali stanovanje, ki ga imajo v lasti, kot drugo hišo in jih posledično tako morali tudi obdavčevati.

Tudi davek TARI, preko katerega se plačuje odvoz in obdelavo smeti ter po novem še razne javne storitve, je bil v naši občini deležen olajšav: nekoliko smo zmanjšali količnike gostinskim in gospodarskim dejavnostim na občinskem območju. Nagradili smo tista gospodinjstva, ki so opremljena s komposterjem.

Manjša stanovanja in gospodarske dejavnosti pa so bile v naši občini, ki je tako ena redkih izjem, oproščeni plačevanja davka TASI. Slednji je pri

nas vseboval samo kritje stroška za javno razsvetljavo in urejevanje zelenic.

Velja poudariti tudi, da je občina Devin Nabrežina ena redkih občin, ki ne zahteva plačila davka IRPEF.

Z reorganizacijo in racionalizacijo uradov smo v dveh letih in pol prihranili približno 1.500.000€, ne da bi se pri tem znižalo število storitev, ki jih nudimo; slednje so v nekaterih primerih postale celo kvalitetnejše. Na žalost, pa smo morali ob zadnjem re-balansu proračuna nenapovedano nameniti državi 1.324.000€ namesto 46.000€. Italijanska država je ta znesek izračunala iz razlike med davkom ICI iz leta 2010 in davkom IMU iz leta 2013. V ta račun je vključila tudi denar, ki ga nismo od davkoplačevalcev dobili zaradi zgoraj navedenih olajšav in ostanejo tako v breme občine oziroma vseh nas občanov. Sredstva smo črpali delno iz prihranka v občinskih uradih, Dežela je prispevala s 408.000€, ostalo pa smo pridobili s prihranki na ogrevanju objektov in s številnimi rezi na raznih postavkah. Izredno boleče je brisanje prispevkov športnim in kulturnim društvom. Pri pripravi naslednjega proračuna bomo naredili vse, kar bo v naši moči, da bomo lahko te prispevke ponovno izplačevali.

Kljub nemogočim finančnim bremenom smo ohranili neokrnjene in brez večjih poviškov vse zdravstveno-družbene storitve ter šolstvo.

Kongres dolinske sekcije Ssk

Aldo Stefančič

Dolinska sekcija Slovenske skupnosti posveča svojo skrb in dejavnost v prvi vrsti zaščiti in uveljavljanju pravic slovenske narodne skupnosti na svojem ozemlju in to tako na političnem kot na upravnem področju. V tem okviru skuša imeti čim večji stik in dialog z občani in to še zlasti z odgovornimi pri upravi občine.

V tem kontekstu je potekal tudi sekcijski kongres v četrtek, 27. Novembra, v dvorani srenjske hiše v Mačkoljah, kjer se je zbralo lepo število občanov, ki so z zanimanjem sledili poteku razprave ter kritično presojali določene posege in sklepe.

Po umestitvi predsedstva kongresa, ki ga je vodil Danilo Šavron, je sekcijski tajnik Sergij Mahnič predlagal počastitev treh pred kratkim preminulih vidnih članov sekcije, ti so Stevo Zahar, Bruno Hrvat in Just Vodopivec. Naposled je Mahnič podal

daljše poročilo o opravljenem delu sekcije v zadnjih treh letih in to še zlasti v zvezi z lansкими volitvami za obnovo deželnega sveta ter župana in novega občinskega sveta. Nato je tajnik nanizal nekatere cilje, ki naj jih sekcija skuša udejaniti v naslednjih letih in ki ustrezajo potrebam današnjega časa ter skušajo premostiti vsaj deloma težave, ki jih prinaša finančno krizno obdobje. Še posebno je Mahnič podčrtal dejstvo, da deželna uprava snuje reformo krajevnih uprav. Osnutek je za našo manjšino zelo negativen, saj močno krči pristojnosti občinskih uprav in preko tega praktično odpravlja avtonomijo občin in možnost samostojnega upravljanja našega teritorija. Tako je deželna leva sredina med polemično sejo skupščine odobrila omenjeni zakon in popolnoma spregledala slovensko manjšino. Pri tem sta se razšla tudi slovenska svetovalca Ukmar in Gabrovec, kajti prvi se je držal navodila Demokratske stranke, medtem ko je Gabrovec za-

govarjal stališče SSK, ki v celoti nasprotuje tako sestavljenemu zakonu. Podobno se je zgodilo tudi na zadnji seji dolinskega občinskega sveta, ko so pripadniki Slovenske skupnosti in Združene levice predložili v odobritev resolucijo, ki poudarja nasprotovanje takemu zakonu, a do razprave ni prišlo zaradi različnega gledanja koalicije na omenjeni zakon.

O vsebini zakona in o omejitvah avtonomije naših občin pa je podrobno govoril pokrajinski tajnik stranke Peter Močnik in prikazal še zlasti pomanjkljivosti zakona glede prisotnosti slovenske manjšine. Sledila je živahna diskusija, v kateri je prišlo do izraza veliko nasprotovanje tako formuliranemu zakonu ter nerazumno obnašanja levih demokratov do sloven-

ske manjšine, kar je privedlo do precejšnjega nelagodja glede sodelovanja v koaliciji z Demokratsko stranko.

Zadnja točka dnevnega reda je bila določitev kandidatov za pokrajinski kongres ter izvolitev novega sekcijskega odbora. Po krajši diskusiji je bila sestavljena lista kandidatov, iz katere je bil izvoljen štirinajstčlanski odbor, ki bo vodil sekcijo tri leta, na prvi seji odbora pa je na programu izvolitev novega tajnika sekcije.

Ob zaključku je Sergij Mahnič podal še izjavo in priporočilo, saj po 35-letih dela kot tajnik sekcije želi prepustiti to mesto drugim mlajšim odbornikom. Zato apelira na nov odbor sekcije, da resno in trezno pomisli na zamenjavo ter izvolitev novega tajnika.

Podpiraj SSK – zbirno stranko Slovencev v Italiji

IBAN: IT52K0892802201010000008300

Zadružna kraška banka

IBAN: IT24K0853212401000000740272

ZB-BCC Doberdob in Sovodnje

Uredništvo in uprava: TRST, Ulica G. Gallina 5

SKUPNOST - Reg. na sodišču v Trstu dne 22. januarja 1977, št. 509. Odgovorni urednik Alojz Tul.

Izdaja društvo Skupnost. Poštni tekoči račun: 14739346

Tiska Grafica Goriziana s.a.s., Ulica Anton Gregorčič 18, 34170 Gorica, tel. 0481.22116